

สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์: ศึกษากรณีของ ผู้ประพันธ์เพลงและผู้เรียบเรียงเสียงประสาน
คำสำคัญ	ลิขสิทธิ์ วรรณสิทธิ์ การให้ความคุ้มครองวรรณสิทธิ์ ผู้ประพันธ์เพลง ผู้เรียบเรียงเสียงประสาน
นักศึกษา	ศิริพร ช่างอยู่
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. รัชฎา เอกบุตร
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2567

บทคัดย่อ

ดนตรีไม่เคยตาย แต่ดนตรีเป็นสิ่งที่มีความหลากหลายและแปรเปลี่ยนมากขึ้นเรื่อย ๆ ไปตามรสนิยมของผู้คนในแต่ละสังคม ดังนั้น การผลิตดนตรีจึงเป็นงานที่ต้องอาศัยความพยายามอย่างมากเพราะในการผลิตดนตรีนั้น คือกระบวนการสร้างสรรค์งานในขั้นตอนต่างๆของการผลิตดนตรี ตั้งแต่ขั้นตอนการประพันธ์เพลง การเรียบเรียงเสียงประสาน การอัดเสียง การปรับปรุงแก้ไขงานดนตรีชิ้นนั้นให้ดียิ่งขึ้น การผสมเสียง และการจัดทำเสียงเพลงต้นฉบับที่จะผลิตออกมาเป็นผลงานเพลงที่สมบูรณ์ในขั้นสุดท้าย อย่างไรก็ตาม ขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการผลิตดนตรีคือขั้นตอนที่เกิดมาจากการสร้างสรรค์ของผู้ประพันธ์เพลงและผู้เรียบเรียงเสียงประสานโดยที่งานดนตรีเป็นงานที่ต้องใช้ความวิริยะอุตสาหะและความเชี่ยวชาญเป็นอย่างยิ่งในการสร้างสรรค์งาน จึงเป็นสิ่งที่งานนั้นควรจะได้รับ การยกย่องและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไม่เพียงแต่เฉพาะตามกฎหมายลิขสิทธิ์เท่านั้นแต่ยังรวมถึงการรับรองและคุ้มครองในเรื่องของวรรณสิทธิ์อีกด้วยเช่นกัน ในกรณีเช่นนี้วรรณสิทธิ์จึงเป็นสิทธิตามธรรมชาติหรือสิทธิโดยธรรมในชื่อเสียงและเกียรติภูมิของผู้สร้างสรรค์งานดนตรีชิ้นนั้น ด้วยเหตุผลเหล่านี้เองประเทศส่วนใหญ่ในโลกจึงได้บัญญัติกฎหมายภายในของตนให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์และวรรณสิทธิ์เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว ในแง่มุมของนัยในทางกฎหมายวรรณสิทธิ์คือสิทธิเฉพาะที่แยกออกมาจากลิขสิทธิ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือลิขสิทธิ์เป็นเรื่องของสิทธิทางเศรษฐกิจมุ่งที่จะคุ้มครองค่าตอบแทนของผู้สร้างสรรค์ แต่วรรณสิทธิ์มิได้มีวัตถุประสงค์เช่นนั้น ด้วยเหตุนี้เอง วรรณสิทธิ์จึงมุ่งเน้นที่การคุ้มครองชื่อเสียงและเกียรติยศของผู้สร้างสรรค์งานดนตรีมากกว่าที่จะเป็นเรื่องของผลประโยชน์ทางการเงินดังเช่นในกรณีของการคุ้มครองลิขสิทธิ์

ในปัจจุบันประเทศไทย มีบทบัญญัติเพื่อการคุ้มครองลิขสิทธิ์อยู่ใน มาตรา 18 ของ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์พ.ศ. 2537 โดยเป็นที่เห็นได้ชัดว่ามาตรานี้สะท้อนให้เห็นถึงการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ตามหลักการพื้นฐาน 4 ประการ ได้แก่ 1. สิทธิในความเป็นเจ้าของผลงานอันหมายถึงสิทธิที่จะได้รับการยอมรับว่าตนคือ ผู้สร้างสรรค์ผลงานชิ้นนั้น 2. สิทธิในบูรณภาพแห่งงานเพลงของตนในอันที่จะ ห้ามมิให้ผู้ใดมาดัดแปลง ตัดทอน แก้ไขงานดนตรีของตน 3. สิทธิในการห้ามผู้อื่นแอบอ้างชื่อของตน ไปใช้ประโยชน์ในงานดนตรีที่ตนมิใช่ผู้สร้างสรรค์ผลงาน และ 4. สิทธิในการเปิดเผยชื่อของตนว่าเป็น ผู้ประพันธ์เพลงหรือผู้เรียบเรียงเสียงประสานต่อสาธารณชนในทุกกรณีแม้จะมีการ โอนลิขสิทธิ์เพลง นั้นไปให้แก่ผู้อื่นแล้วก็ตาม เจ้าของลิขสิทธิ์ที่รับโอนลิขสิทธิ์มาจะไปทำการใดๆ ให้เสื่อมเสีย ต่อชื่อเสียงหรือเกียรติยศของผู้สร้างสรรค์เพลงนั้นมิได้

ทั้งนี้ หลังจากที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายลิขสิทธิ์ของต่างประเทศกับ กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยแล้ว ผู้เขียนเห็นว่ากฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยนั้นยังไม่มี ความครอบคลุมเพียงพอและเห็นควรแก้ไขให้สอดคล้องกับมาตรฐานระดับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ในกฎหมายต่างประเทศที่เป็นประเทศพัฒนาแล้ว รวมถึงให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่าง ประเทศที่ประเทศไทยยอมรับผูกพันในฐานะของรัฐภาคีของอนุสัญญา หรือข้อตกลงระหว่าง ประเทศฉบับต่าง ๆ ที่มีการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ดังกล่าวนี้